

Svarīgākais par Eiropas Investīciju plānu

2016. gads

Saturs

Vispārīga informācija

Eiropas Investīciju plāns – kas tajā noderīgs investoriem	3 – 5
---	-------

Informācija par konkrētiem sektoriem

Zaļā izaugsme un noturība pret klimata pārmaiņām	6 – 7
Fondu mobilizācija veselības aprūpes nozarei Eiropā	8 – 9
Fondu mobilizācija darbavietām un izaugsmei	10 – 11
Fondu mobilizācija pētniecībai, attīstībai un inovācijām	12 – 13
Investēšana enerģētikas infrastruktūrā energoefektivitātē un atjaunojamajā enerģijā	14 – 15
Fondu mobilizācijas lauksaimniecībai Eiropā	16 – 17
Fondu mobilizācija transporta nozarei Eiropā	18 – 19

Eiropas Investīciju plāns — kas tajā noderīgs investoriem

#investEU

Eiropas Investīciju plāns

ES ir uzsākusi iniciatīvu, kas paredzēta izaugsmes atjaunošanai, darbvietu skaita palielināšanai un stratēģisko investīciju stimulēšanai Eiropas nozīmīgākajās nozarēs. Eiropas Investīciju plāns sniedz jaunas iespējas investoriem no ES un ārpus tās robežām:

- finanšu resursu gudrāka izmantošana;
- pamanāmības un tehniskās palīdzības nodrošināšana investīciju projektiem;
- nozarēm raksturīgo un administratīvo šķēršļu nojaukšana investīciju ceļā.

Investīciju plāns Eiropai

Investīciju plāns Eiropai ir kopīgi un saskaņoti centieni Eiropas līmenī veicināt **investīcijas reālajā ekonomikā** ar mērķi:

- sekmēt jaunu darbvietu izveidi un ekonomisko izaugsmi;
- apmierināt ekonomikas ilgtermiņa vajadzības un palielināt konkurētspēju;
- palīdzēt stiprināt Eiropas ražošanas spēju un infrastruktūru.

Šo mērķu sasniegšanas pamatā ir trīs galvenās sastāvdaļas:

- **publisko un privāto investīciju mobilizēšana:** Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (**ESIF**) dod investoriem iespēju investēt augstas kvalitātes infrastruktūras projektos un MVU visā Eiropā. Mērķis ir trīs gadu laikā piesaistīt papildu investīcijas vismaz 315 miljardu eiro apmērā, izmantojot 21 miljardu eiro lielu garantiju (16 miljardi eiro no Eiropas budžeta un 5 miljardi eiro no Eiropas Investīciju bankas), kas sedz vislielāko risku nozīmīgos projektos;
- investīciju atbalstīšana reālajā ekonomikā, izveidojot pārskatāmu, tālredzīgu **investīciju projektu plūsmu** ES līmenī un sniedzot nepieciešamo **tehnisko palīdzību** projektu virzītājiem;
- **investīcijām labvēlīgas vides** izveide, nojaucot nozaru un administratīvos šķēršļus investīciju ceļā. Tas ietver virzību uz digitālo vienoto tirgu, enerģētikas savienību un kapitāla tirgu savienību.

Investīciju plāns Eiropai nodrošina nebijušas iespējas:

• ES projektu virzītājiem

- Investorus meklējošie projektu virzītāji var palielināt savu **atpazīstamību** Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP) un saņemt **palīdzību** Eiropas Investīciju konsultāciju centrā (EIKC).
- Izmantojot ESIF, **lielu infrastruktūras un inovāciju** projektu virzītāji var vieglāk piekļūt **finansēm**, kas paredzētas projektiem ar augstāku riska profilu.
- **MVU un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu** var nodrošināt **finansējumu** saviem projektiem, izmantojot valsts attīstības bankas un vietējos finanšu starpniekus. Investīciju plāns ļauj lielākā apmērā un daudz ātrāk izmantot esošo MVU paredzēto ES atbalstu — COSME un InnovFin, kā arī palielināt aizdevumu finansēšanu.

• Instrukcionālajiem ieguldītājiem ES un ārzemēs

- EIPP nodrošina investoriem no visas pasaules bezmaksas portālu, kur var atrast investīciju iespējas Eiropā. Šeit var izveidot savus **projektu tīklus** pēc nozarēm un valstīm par summu vismaz 10 miljoni eiro.
- Caur ESIF EIB grupa uzņemas būtisku kopējā riska daļu nozīmīgos, ekonomiski un finansiāli dzīvotspējīgos projektos, ko atlasa neatkarīgu tirgus ekspertu komisija. Paredzams, ka pēc viena pastāvēšanas gada ESIF apstiprinātie projekti piesaistīs vairāk nekā 100 miljardus eiro investīciju, un labumu no tā gūs aptuveni 148 tūkstoši MVU un uzņēmumi ar vidēji lielu kapitālu. Investori var **kopīgi investēt atsevišķos projektos vai investīciju platformās** ar tematisku vai reģionālu fokusu. Jaunizveidotajiem uzņēmumiem un MVU ir investīciju iespējas gan infrastruktūras, gan kapitāla fondos .

Projektu portālā pievienot vai atrast jaunu projektu var šeit:
<http://ec.europa.eu/eipp>

Saņemt padomu un tehnisko palīdzību var šeit:
<http://www.eib.org/eiah/index.htm>

Sazināties ar EIB vietējiem birojiem var šeit:
<http://www.eib.org/infocentre/contact/offices/>

Sazināties ar finanšu starpniekiem var šeit:
http://www.eif.org/what_we_do/where/index.htm

Tuvumā esošos ESIF projektus var atrast šeit:
<http://www.eib.org/efsi/efsi-projects/index.htm>

Informācija par ES iniciatīvas ietvaros pieejamām finansēm ir pieejama šeit:
<http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/>

Investīciju plāns Eiropai — kas tajā noderīgs projektu virzītājiem #investEU

Finansējuma piesaiste darbavietām un izaugsmei

Eiropas Savienība (ES) ir uzsākusi vēl nebijušu investīciju iniciatīvu, kas paredzēta izaugsmei atjaunošanai, darbavietu skaita palielināšanai un stratēģisko investīciju atdzīvināšanai Eiropas nozīmīgākajās nozarēs. **Eiropas Investīciju plāns** paredz līdz 2018. gadam piesaistīt publiskā un privātā sektora investīcijas vismaz 315 miljardu euro apmērā, sasniedzot piekļuvi riska finansējumam visu lielumu uzņēmumiem.

Investīciju plāna kodols ir **Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF)**, kas atbalsta inovatīvus projektus, kuriem var būt vajadzīga **riska apdrošināšana**. Fonds ir Eiropas Komisijas un Eiropas Investīciju bankas (EIB) kopīgā iniciatīva. Nākamo trīs gadu laikā inovatīvi projekti varēs izmantot aizdevumus, garantijas vai kapitālieguldījumus aptuveni 61 miljarda euro apmērā, tos saņemot tieši no EIB vai arī tās meitasuzņēmuma — Eiropas Investīciju fonda (EIF) starpniecību.

Infrastruktūras un inovāciju atbalsta virziens

Izmantojot „**Infrastruktūras un inovāciju atbalsta virzienu**”, ESIF nodrošina EIB iespēju finansēt lielus infrastruktūras projektus ar paaugstinātu risku. 16 miljardu euro garantija no Eiropas budžeta kopā ar 5 miljardiem euro no Eiropas Investīciju bankas palīdz nodrošināt atbalstu no institucionālajiem investoriem un citiem aizdevējiem. Paturot to prātā, **projektu virzītājiem ir labākas iespējas nodrošināt finanšu pieejamību projektiem ar augstu riska pakāpi**, kuri līdz šim nevarēja saņemt nekādu finansiālo atbalstu vai to nevarēja saņemt tādā pašā apmērā.

Palieliniet investīciju nodrošināšanas iespējas

Projekta virzītāji var izmantot ESIF sniegtās iespējas, izmantojot individuāli izstrādātus pakalpojumus:

Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) oficiālajā tīmekļa vietnē <http://www.eib.org/eiah/> ir iespējams saņemt palīdzību tehniskajos jautājumos, iekļaujot tehnisko projektu atbalstu, palīdzību projekta strukturēšanā, finanšu padomus, konsultācijas resursu palielināšanai, kā arī politiskus padomus, tādējādi projektus padarot pievilcīgākus investoriem;

Ja investīciju projekta vērtība pārsniedz 10 miljonus euro, projekta virzītāji var veicināt tā **atpazīstamību**, reģistrējoties **Eiropas Investīciju projektu portāla (EIPP)** vietnē ec.europa.eu/eipp. Šis jaunais portāls ļaus gan publiskā, gan privātā sektora projektu virzītājiem no ES sasniegt potenciālos investorus visā pasaulē.

Pievienojies #InvestejaMES

Jaunākā informācija par Eiropas Investīciju plānu ir pieejama šeit:

ec.europa.eu/invest-eu
#investEU

Kas var pieteikties ESIF finansējumam „infrastruktūras un inovāciju atbalsta virziena” ietvaros?

Finansējumam var pieteikties visi **publiskā vai privātā sektora projektu virzītāji**, kuri pārstāv ES dibinātu publisku vai privātu juridisku organizāciju. ESIF finansējumu var novirzīt organizācijām ES un ārpus tās robežām.

Kādi projekti var saņemt finansējumu?

ESIF atbalsts ir pieejams ekonomiski un tehniski dzīvotspējīgiem projektiem, tostarp projektiem ar augstu riska pakāpi, ja tie atbilst EIB noteiktajiem bankas finansējuma piesaistīšanas iespējas kritērijiem.

Kā saņemt finansējumu?

Publiskā vai privātā sektora projektu virzītāji var **ieteikt aizdevuma saņemšanai ar Eiropas Investīciju bankas starpniecību**. Ja finansējuma vajadzības ir mazākas par 25 miljoniem euro, projektu virzītājiem pirms to prezentēšanas EIB būtu vēlams apsvērt iespēju sagrupēt projektus investīciju platformās (vispārīgie aizdevumi, speciāliem mērķiem paredzēti līdzekļi) pēc tematiskiem vai ģeogrāfiskiem aspektiem. Plašāka informācija atrodama šeit: http://www.eib.org/projects/cycle/applying_loan/.

- **Inovāciju projekti un augsta riska projekti:** ESIF ietvaros finansētajiem projektiem vai uzņēmumiem nav obligāti jābūt augsta riska uzņēmumiem. Tomēr ESIF garantija ļauj investoriem un finanšu pārvaldniekiem nepieciešamības gadījumā uzņemties papildu risku.

- **Nozīmīgāko nozaru projekti, kam ir pozitīva ietekme uz Eiropas ekonomiku.** Pie tiem pieder:
  - stratēģiskās infrastruktūras (digitālie, transporta un enerģētiskās) projekti;
  - vides ziņā ilgtspējīgi projekti (atjaunojamie energoresursi un resursu efektivitāte);
  - pilsētas un lauku attīstības un sociālie projekti;
  - izglītības un apmācības, izpētes, attīstības un inovāciju projekti.

Zaļā izaugsme un noturība pret klimata pārmaiņām #investEU

Zaļā izaugsme ir viens no galvenajiem Eiropas Investīciju plāna mērķiem. Plāns piedāvā izcilu iespēju paātrināt investīcijas stratēģiskos projektos, kas saistīti ar resursu efektīvu izmantošanu, aprites ekonomiku un darbībām klimata jomā. Resursu efektīvai izmantošanai nepieciešamas investīcijas 422 – 527 miljardu eiro apmērā. Eiropas Investīciju plāna stūrakmens ir Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), kas var palīdzēt tādās nozarēs kā pāreja uz tīriem enerģijas avotiem, investīcijas pilsētu ūdens objektos un oglekļa dioksīda (CO₂) un citu gaisa piesārņotāju emisiju samazināšana.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Investīciju plāns ir jauns un svarīgs papildu finansējuma avots resursu efektīvai izmantošanai, aprites ekonomikai un citiem vides projektiem un tajā pašā laikā rada biznesa iespējas modernizēt mūsu ekonomiku. Turklāt aptuveni puse no līdz šim brīdim apstiprinātajiem ESIF projektiem ir saistīti ar darbībām klimata jomā. Tas nozīmē, ka ESIF tiecas uz ilgtspējīgu attīstību, cenšoties atbalstīt riskantākas investīcijas, kurām ir potenciāls izvērst inovatīvo darbību.

Uzņēmumiem vides sektoros var būt grūti piekļūt finansējumam, jo tie neizprot jaunus uzņēmējdarbības modeļus vai no tiem izrietošās problēmas. ESIF nodrošina jaunas finanšu iespējas un struktūras un var kalpot par katalizatoru, savēdot kopā finansētājus un projektus, jo īpaši Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs, kur piekļuve finansējumam ir visproblemātiskākā. Lai tiktu galā ar šķēršļiem šajās ļoti inovatīvajās nozarēs, tiek apsvērta iespēja izveidot specifiskas aprites ekonomikas un ūdens platformas.

Uzlabojot resursu pārvaldību, Eiropas uzņēmumi var gūt labumu no apgrozījuma. Ekoinovācijas projektu un tehnoloģiju kopējā komerciālā vērtība ilgtspējīgas būvniecības, atjaunojamas enerģijas, bioloģisko produktu un otrreizējas pārstrādes jomā ES teritorijā var pieaugt no 92 miljardiem eiro 2006. gadā līdz 259 miljardiem eiro 2020. gadā, radot vairāk nekā 2,4 miljonus jaunu darbinātņu.

Iespējas un ieguvumi

Ieinteresētas personas gan no publiskā, gan no privātā sektora var gūt labumu no Investīciju plāna ietvaros piedāvātajām iespējām,

saņemot finansējumu no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), reģistrējot projektu Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP), lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) konsultāciju pakalpojumus. Iespējas ESIF ietvaros ir integrētas Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupā. Projektu virzītāji var iesniegt projektus tieši EIB vai izveidot investīciju platformas noteiktā nozares vai ģeogrāfiskā mērogā, kuras var izveidot, piemēram, ražotāju grupas, kooperatīvi vai asociācijas.

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās īpašās daļas, kas izvietotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās MVU daļa, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

GINKGO FUND II

Investīcijas rūpniecisko teritoriju attīrīšanai ES teritorijā. No publiskiem un privātiem īpašniekiem iegūto piesārņoto teritoriju sakopšana un atjaunošana, izmantojot videi nekaitīgas sakopšanas metodes, ar galamērķi pārdot pārveidotu teritoriju trešajām personām, tādējādi, atbalstot pilsētas atjaunošanu.

Capenergie 3 Fund

Investīciju fonds, kas fokusējas uz krasta vēja, hidroelektrostaciju, saules enerģijas un centralizētās siltumapgādes projektiem. Fonds izveidos ilgstošas partnerības ar neatkarīgiem Eiropas enerģijas ražotājiem, lai investētu maza un vidēja mēroga atjaunojamās enerģijas projektos Francijā un visā ES teritorijā. Šie kopuzņēmumi palīdzēs neatkarīgiem un mazākiem jaudas ražotājiem nostiprināt savu tirgus pozīciju un izstrādāt savus projektu kopumus.

Papildu finansējuma avoti

Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantus un finanšu instrumentus, ko nodrošina Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi. ESIF finansēšanas instrumenti paredzēti arī riskantām darbībām. ESIF un ESI fondus var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas. Tie papildina vairākus citus finansēšanas avotus, piemēram, LIFE, EIB grantus, Dabas kapitāla finansēšanas mehānismu un Energoefektivitātes privātā finansējuma instrumentu.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardi eiro.

Fondu mobilizācija veselības aprūpes nozarei Eiropā #investEU

Veselības aprūpe ir svarīga ekonomikas nozare, kura ievērojami balstīta uz inovācijām. Ir ļoti svarīgi nodrošināt Eiropas Savienības (ES) pilsoņu veselību un labklājību un darba produktivitāti dalībvalstīs. Veselības aprūpes nozare veido 10% no ES IKP un 8% no kopējā Eiropas darbaspēka. Veselība ir vērtība pati par sevi, kā arī uz izaugsmi vērsta nozare, kurai nepieciešamas investīcijas.

Investīciju plāna stūrakmens ir Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), kas var atbalstīt investīcijas inovatīvos veselības aprūpes risinājumos, jaunās efektīvās zālēs un sociālajā infrastruktūrā. Investējot medicīnas infrastruktūrā, pakalpojumos un pētniecībā, ESIF veicina ES centienus stimulēt izaugsmi, nodarbinātību un konkurētspēju.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Nacionālās veselības sistēmas ES teritorijā saskaras ar kopīgiem izaicinājumiem: veselības aprūpes izmaksu pieaugums, iedzīvotāju novecošanās, kas rada hronisko slimību pieaugumu, kā dēļ pieaug pieprasījums pēc veselības aprūpes, veselības aprūpes speciālistu nepietiekamība un nevienmērīga sadale, nevienāda veselība

un nevienāda piekļuve veselības aprūpes pakalpojumiem. Turklāt ekonomiskā krīze ierobežoja pieejamos finanšu resursus. Tāpēc veselības aprūpes sistēmām jābūt efektīvām, pieejamām un izturīgām, kā arī tām ir jāpielāgojas šo ievērojamo problēmu efektīvai risināšanai. Inovatīviem veselības aprūpes risinājumiem un investīcijām ir galvenā loma šajā procesā.

Mobilizējot finanses un investīcijas, jo īpaši ilgtermiņa un augsta riska investīcijas, Eiropas Investīciju plāns var atbalstīt veselības aprūpes sistēmas ES teritorijā, apvienojot privātās un publiskās investīcijas ar nolūku atjaunot veselības aprūpes nozari.

Iespējas un ieguvumi

Veselības aprūpes projektu virzītāji gan no publiskā, gan no privātā sektora var gūt labumu no Investīciju plāna, saņemot finansējumu no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), reģistrējot projektu Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP), lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) konsultāciju pakalpojumus.

ESIF atbalstīs investīciju projektus galvenokārt šādās jomās, atzīstot investīciju infrastruktūrā svarīgumu, kā arī inovāciju lomu veselības aprūpes sistēmās, pētniecībā un medicīniskā izglītībā:

- medicīniskie pētījumi;
- inovatīvi produkti, pakalpojumi un piegādes risinājumi (tostarp no MVU, uzņēmumiem ar vidēji lielu kapitālu un jaunizveidotajiem uzņēmumiem);
- jauni veselības aprūpes infrastruktūras modeļi primārām un integrētām aprūpes formām;
- jaunas tehnoloģijas un e-veselība;
- medicīniskā izglītība un apmācība.

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās **īpašās daļas**, kas izvietotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās **MVU daļa**, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

Grifols biosciences R&D (Spānija)

Pētniecība un attīstība, lai uzlabotu tādu medicīnisko stāvokļu ārstēšanu kā Alcheimera slimība, kā arī asinsvadu un kardiovaskulāro ķirurģiju.

- EIB finansēšana ESIF ietvaros: 100 miljonu eiro (41 % no kopējām projekta izmaksām).

Midland Metropolitan Hospital (Lielbritānija)

Jaunas mācību slimnīcas būvniecība pamestā rūpnieciskā teritorijā.

- EIB finansēšana ESIF ietvaros: 148 miljoni eiro (32% no kopējām projekta izmaksām).

Primārās aprūpes centri (Īrija)

Jaunu primārās veselības aprūpes centru būvniecība Īrijā.

- EIB finansēšana ESIF ietvaros: 70 miljonu eiro (50% no kopējām projekta izmaksām).

Papildu finansējuma avoti

Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantus un finanšu instrumentus, ko nodrošina **Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi** (Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds – līdz 9 miljardiem eiro 2014.–2020. gadā). ESIF nodrošina riska finansēšanas instrumentus. ESIF un ESI var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas. Tas ir papildinājums Veselības, demogrāfisko pārmaiņu un labklājības programmai pamatprogrammas **Apvārsnis 2020** ietvaros (2 miljardi eiro 2014.–2017. gadā). Eiropas Investīciju banka piedāvā finansējumu **Veselības aprūpes un biozinātņu klastera** ietvaros. Pieejams ne tikai ESIF finansējums, bet arī EIB finansējums **InnovFin infekcijas slimību programmas** ietvaros.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardu eiro.

Fondu mobilizācija darbavietām un izaugsmei

#investEU

Paredzams, ka Eiropas Komisijas sadarbībā ar Eiropas Investīciju banku (EIB) un Eiropas investīciju fondu (EIF) izveidotais Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) mobilizēs vismaz 315 miljardus eiro trīs gadu laikā. ESIF mērķis ir palīdzēt pārvarēt investīciju plaisu Eiropas Savienībā (ES), mobilizējot privāto finansējumu stratēģiskām investīcijām, tostarp projektiem ar augstāku riska profilu nekā ierastajām EIB aktivitātēm. ESIF nodrošinātā papildu rezerve papildina Eiropas strukturālo un investīciju (ESI) fondu ieguldījumu, kas nodrošinās 454 miljardu eiro pieejamību no ES budžeta 2014.–2020. gada periodā, palielinot investīciju līmeni tādās jomās kā pētniecība, izstrāde un inovācija, MVU atbalsts, ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Eiropas strukturālie un investīciju fondi var finansēt projektus ar grantiem un finanšu instrumentiem un ir daļa no dalībvalstu vadošo iestāžu realizējamām programmām. **Reformēta ESI fondu sistēma 2014.–2020. gadam** paver iespējas izmantot plašāku finanšu instrumentu klāstu, nevis tikai grantus. ESIF nodrošina riska finansēšanas instrumentus (bez grantiem) caur EIB, nepiemērojot ģeogrāfiskās vai nozaru kvotas, bet gan pamatojoties uz tirgus

pieprasījumu pēc investīciju finansēšanas. ESIF un ESI fondus iespējams apvienot atsevišķa projekta līmenī vai finanšu instrumenta līmenī. Fondu apvienošana var būt īpaši interesanta atsevišķās valstīs vai nozarēs, kur ESI fondi piedāvā plašas iespējas un kur ESIF pats par sevi vēl nav ticis pilnībā mobilizēts.

ESI fondu apvienošana ar ESIF

ESI fondus var apvienot ar ESIF dažādos veidos:

1 ESI fondu apvienošana ar ESIF tieši projekta līmenī: kritērijiem atbilstošs projekts saņem finansējumu no ESI programmas (granta formā vai caur finanšu instrumentu), no ESIF vai arī no citiem ESI fondu un ESIF piesaistītajiem investoriem.

2 ESI fondu apvienošana ar ESIF investīciju platformas līmenī: vadošā iestāde, iespējams, vēlēšies izveidot jaunu investīciju platformu (kura tiek uzskatīta par finanšu instrumentu), kurā ESIF un citi investori ieguldīs savus resursus, tostarp slāņu fonda formā. Vēl viena iespēja ir, ka vadošā iestāde veic ESI fondu programmas ieguldījumu esošā investīciju platformā (kura tiek uzskatīta par finanšu instrumentu), kas izveidota ar ESIF resursiem nacionālajā,

reģionālajā, transnacionālajā vai pārrobežu līmenī. Pēc tam investīciju platforma investēs ESIF un atsevišķu ESI fondu programmas ieguldījumu projektos (var piedalīties citi investori).

3 ESI fondu apvienošana ar ESIF atbalstu (caur investīciju platformu) **finanšu instrumenta vai projekta līmenī:** šajā scenārijā vadošā iestāde izveido finanšu instrumentu, kurā ar ESIF atbalstu izveidotā investīciju platforma piedalīsies kā investors. Var piedalīties arī citi investori. Pēc tam finanšu instruments investēs ESIF un atsevišķu ESI fondu programmas projektos (var piedalīties citi investori). Vēl viens variants - ar ESIF atbalstu izveidotās investīciju platformas iekļaušanās tieši projekta līmenī konkrētos darījumos.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu kopumā ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF sastādīs 20 miljardus eiro.

Iespējas un ieguvumi

Jebkurš ekonomiski un tehniski dzīvotspējīgs projekts, kurš var potenciāli pozitīvi veicināt izaugsmi un darbavietu izveidi ES un atbilst ES politikai, var pieteikties finansējumam gan no ESIF, gan no ESI fondiem. Nacionālajai un reģionālajai valdībai būs papildu ietekme, kopīgi veidojot investīcijas caur ESIF (ESIF ieguldījums un jebkuri citi ESIF piesaistītie līdzinvestori). Šie reģionālie piešķirumi ne tikai pasargās ESIF investīcijas, bet arī sniegs katram reģionam (tā reģionālās programmas ietvaros) iespēju piesaistīt ESIF investīcijas.

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

„IF-TRI” Nora-Padekalē (Francija)

Projekts, kas apvieno resursus no ESI fondiem, privātiem investoriem, Francijas Caisse des Dépôts et des Consignations, EIB un atbalstu no ESIF. Platforma nodrošina riska finansēšanu (ar individuāliem aizdevumiem vidēji 1 miljona eiro apmērā) līdz vismaz 100 projektiem, kas veicina ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni Nora-Padekalē. Reģions piedāvā ne tikai finansējumu, bet, pateicoties grantam līdz 2,5 miljoni eiro apmērā no ESI fonda resursiem, arī tehnisko palīdzību.

EstFund (Igaunija)

Fonds paredzēts agrinā posma investīciju veikšanai, kas ļaus Igaunijas MVU attīstīt savas uzņēmējdarbības idejas. 48 miljoni eiro no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un 12 miljoni eiro, ko kopīgi ieguldīs EIF no ESIF atbalstītajiem resursiem, kopā nodrošinās resursus 60 miljoni eiro apmērā.

Kā saņemt finansējumu?

Projektu virzītājiem ir iespēja izmantot **Eiropas Investīciju konsultāciju centra** piedāvātās iespējas, jo tas nodrošina pieeju tehniskajiem un administratīviem padomiem un atbalstam saistībā ar investīcijām. Centrs palīdz valstu valdībām un projektu virzītājiem identificēt, prioritizēt, sagatavot, strukturēt un realizēt stratēģiskus projektus un efektīvāk izmantot ES fondus, mobilizējot privāto kapitālu. Šajā shēmā viena no daļām ir „fi-kompass” – konsultāciju pakalpojums ESI fondiem par finanšu instrumentiem. Turklāt, **Eiropas investīciju projektu portāls** (EIPP) ir jauns tīmekļa portāls, kas ļauj ES projektu virzītājiem gan no publiskā, gan no privātā sektora sasniegt potenciālos investorus visā pasaulē.

Fondu mobilizācija pētniecībai, attīstībai un inovācijām **#investEU**

Pētniecība un inovācijas rada investīciju iespējas jauniem un labākiem produktiem un pakalpojumiem un tāpēc palielina konkurētspēju un nodarbinātības līmeni. Tieši tāpēc Eiropas Investīciju plāna ietvaros ar Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF) starpniecību intensīvi investē ar inovācijām saistītos projektos un MVU. Eiropas Savienība (ES) ir sev nospraudusi mērķi līdz 2020. gadam investēt pētniecībā un attīstībā 3% no IKP. Tā kā ES un citu publisko fondu iespējas ir ierobežotas, salīdzinot ar Eiropas ekonomikas vajadzībām pēc investīcijām, ir svarīgi mobilizēt privātas investīcijas. Pētniecība, attīstība un inovācijas (PAI) ir viena no prioritārajām nozarēm, uz kuru orientēts ESIF.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Pēc finanšu krīzēm, kas novedušas pie liela publiskā finansējuma samazinājuma vairākās ES dalībvalstīs, vairākās nozarēs ir novērojamas nepietiekamas investīcijas PAI, kuras varētu lieliski atbalstīt Eiropas konkurētspēju un labklājību. Labākai investīciju nākotnei jākoncentrējas uz tādām nozarēm kā svarīgākās pamattehnoloģijas, aprītes ekonomika, veselības aprūpe un labklājība, jaunas transporta enerģijas tehnoloģijas, kā arī jākoncentrējas uz piekļuvi finansēm, kas paredzētas inovatīviem

MVU vai pētniecības infrastruktūrai. ESIF „MVU daļa” ir ievērojami veicinājusi tehnoloģiju un rūpniecisko inovāciju atbalstu. Galvenā prasība ir fokuss uz inovatīviem MVU un maziem vidējās kapacitātes uzņēmumiem.

Eiropas Investīciju plāns kopā ar citām ES programmām piedāvā iespēju izvērst privātos izdevumus un līdzsvarot publiskos izdevumus dažādās jomās, palīdzēt veidot kvalitatīvus projektus un novērst šķēršļus PAI investīciju ceļā. Stabils un paredzamas normatīvas vides izveidei koordinētā veidā ES ir galvenā loma investoru pārliecības palielināšanā par PAI nozari. Ļoti augsti kvalificēta darbaspēka izveide pieprasa arī investīcijas izglītībā — izglītības infrastruktūras atjaunošanā un modernizācijā, studentu aizdevumu programmās un „zināšanu trīsstūra” (inovāciju, uzņēmējdarbības un augstākās izglītības) finansēšanā.

Iespējas un ieguvumi

PAI projektu virzītāji var gūt labumu no Investīciju plāna, saņemot finansējumu no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), reģistrējot projektu Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP),

lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) **konsultāciju pakalpojumus**.

Kaut gan pati nozare nav noteikusi konkrētus apjomus, ESIF var atbalstīt tā darbībai atbilstošu ES politiku, atzīstot, ka ir svarīgi veikt investīcijas PAI, jo īpaši saistībā ar izaicinājumiem un specifiskiem atbalsta mērķiem, kuri prioritizēti pamatprogrammā Apvārsnis 2020:

- **zinātnes izcilība** (pētniecība, pētniecības infrastruktūra un nākotnes un jaunizstrādātas tehnoloģijas);
- **vadošā loma rūpniecībā** (rūpnieciskās pamattehnoloģijas, inovācijas MVU);
- **sabiedrības problēmu risināšana** (veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība; pārtikas nodrošinājums, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūras, jūrlietu un iekšzemes ūdeņu izpēte un bioekonomika; droša, tīra un efektīva enerģija; gudrs, videi nekaitīgs un integrēts transports; klimata politika, vide, resursu efektīva izmantošana un izejvielas; iekļaujoša, novatoriska un domājoša sabiedrība; Eiropas un tās iedzīvotāju brīvības un drošības aizsargāšana).

Investīcijas var piesaistīt struktūrvienības, kuras atrodas vai veic uzņēmējdarbību ES dalībvalstīs un paplašina savu darbību uz valstīm, uz kurām attiecas pirmspievienošanās un kaimiņattiecību politika.

Relatīvi mazus investoru resursus var apvienot nacionālās, lokālās, daudzvalstu vai reģionālās investīciju platformās, kurās piedalās arī valstu attīstības bankas. Apvienojot mazos projektus, investīciju platformas nodrošina labāku diversifikāciju, lielāku darījumu plūsmu un samazina risku.

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās **īpašās daļas**, kas izvietotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās **MVU daļa**, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

Grifols Biosciences R&D (Spānija)

Pētniecība un attīstība, lai uzlabotu tādu medicīnisko stāvokļu ārstēšanu kā Alcheimera slimība, asinsvadu un kardiovaskulāro ķirurģiju.

Arvedi modernizācijas programma (Itālija)

Inovativo vidējā izmēra tērauda ražotņu modernizācija.

Heidelberger Druckmaschinen - Printing RDI (Vācija)

Pētniecības, attīstības un inovāciju darbības, kas saistītas ar iespiedmašīnu attīstību un saistītiem procesiem lokālu padavē un digitālajā drukā.

Papildu finansējuma avoti

Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantus un finanšu instrumentus, ko nodrošina **Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi**. ESIF nodrošina riska finansēšanas instrumentus nevis grantus. **ESIF un ESI var apvienot** ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas, kā MVU iniciatīvas gadījumā.

InnovFin – ES finanses novatoriem ir jauna ES finanšu instrumentu un konsultāciju pakalpojumu veidošana, ko uzsākusī Eiropas Komisija, pamatprogrammas **Apvārsnis 2020**, EIB un EIF ietvaros, lai palīdzētu novatoriskām firmām vieglāk piekļūt finansējumam, kas paredzēts pētniecībai un inovācijām. Paredzams, ka plašs InnovFin parādu un kapitāla produktu klāsts nodrošinās vairāk nekā 24 miljardu eiro pieejamību maziem, vidējiem un lieliem uzņēmumiem un pētniecības infrastruktūru virzītājiem. Paredzams, ka šis finansējums atbalstīs galīgās pētniecības un inovācijas investīcijas līdz 48 miljardu eiro apmērā. **Apvārsnis 2020 un ESI** var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas, kā MVU iniciatīvas gadījumā.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardi eiro.

Investēšana enerģētikas infrastruktūrā energoefektivitātē un atjaunojamā enerģijā **#investEU**

Eiropas Investīciju plāna stūrakmens ir Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), kas var atbalstīt investīcijas enerģētikas infrastruktūrā, energoefektivitātē un atjaunojamā enerģijā.

Pāreja uz ekonomiku, kurai raksturīgs zems oglekļa dioksīda emisiju līmenis, un energoefektivitātes palielināšana ir Eiropas Savienības (ES) stratēģijas galvenie aspekti. Enerģētikas pāreja pieprasa ievērojamu investīciju mobilizāciju Eiropā: enerģētikas jomā, ēku energoefektivitātē un rūpniecības inovācijās (aptuveni 21 % elektrotīklos, aptuveni 27 % enerģijas ražošanā un aptuveni 51 % energoefektivitātē).

Lai gan publiskajam finansējumam ES un nacionālā līmenī var būt sava loma, tomēr ir skaidrs, ka lielākā investīciju daļa jāmobilizē caur tirgu. Tātad galvenais izaicinājums ir nodrošināt, lai enerģijas tirgi darbotos, uzņēmumiem būtu pieejami signāli par pareizām investīcijām un pieļūve finanšu tirgiem būtu vieglāka.

Enerģētikas jomai ir liels potenciāls darbavietu skaita palielināšanas un izaugsmes veicināšanā Eiropā, un tā var pozitīvi ietekmēt Eiropas ekonomikas konkurētspēju vairākās ražošanas un pakalpojumu

nozārēs. Tas savukārt var radīt ievērojamus fosilā kurināmā ietaupījumus un tādējādi samazināt ES importējamās enerģijas apjomus.

Iespējas un ieguvumi

Enerģētikas jomā ieinteresētas personas gan no publiskā, gan no privātā sektora var gūt labumu no Investīciju plāna ietvaros piedāvātajām iespējām, saņemot **finansējumu** no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), **reģistrējot projektu** Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP), lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) **konsultāciju pakalpojumus**. Iespējas ESIF ietvaros ir integrētas **Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupā**. Projektu virzītāji var iesniegt projektus tieši EIB vai izveidot investīciju platformas noteiktā nozares vai ģeogrāfiskā mērogā. ESIF struktūras atklātība un elastība padara to īpaši pievilcīgu investīcijām enerģētikas jomā.

ESIF var atbalstīt enerģētikas infrastruktūru (jo īpaši starpsavienojumu), energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas attīstību. Energoefektivitātes projekti bieži ir

sadrumstaloti, individuāli, un to mērogs ir relatīvi mazs. Rezultātā darījumu izmaksas aizdevējiem var būt augstas, riska uztvere no finansētāju puses ir relatīvi augsta, un uzņēmumiem var nebūt skaidras dažādas biznesa situācijas. Šie faktori izskaidro pašlaik novērojamo investīciju trūkumu energoefektivitātes projektos. ESIF mērķis ir veikt izmaiņas ilgtermiņa finansējuma pieejamībā energoefektivitātes projektiem. Tas palīdzēs samazināt energoefektivitātes darbību riskus, izvērst esošos finanšu instrumentus vai izveidot specifiskus investīciju mehānismus, kas ļaus apvienot kapitāla resursus un investīciju projektus lielākos portfeļos.

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

Galloper offshore wind (Lielbritānija)

Vidēja lieluma vēja parka atklātā jūrā Lielbritānijā projektēšana, būvniecība un ekspluatācija ar EIB finansējumu no ESIF 314 miljonu eiro apmērā.

Capenergie 3 Fund (Francija)

Investīcijas maza un vidēja izmēra atjaunojamās enerģijas projektos Francijā un visā ES teritorijā ar EIB finansējumu no ESIF 50 miljonu eiro apmērā.

Nobelwind offshore wind (Beļģija)

Liela vēja parka atklātā jūrā otrās fāzes realizācija ar EIB finansējumu no ESIF 100 miljonu eiro apmērā.

Citi projekti

http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/energy-ip-state-of-play-march-2016_en.pdf

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās **īpašās daļas**, kas izvietotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās **MVU daļa**, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Papildu finansējuma avoti

Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantus un finanšu instrumentus, ko nodrošina Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi. ESIF finansēšanas instrumenti paredzēti arī riskantām darbībām. ESIF un ESI var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas. Pieejami arī vairāki citi finansējuma avoti, piemēram:

– Eiropas Energoefektivitātes fonds (EEF) – inovatīva publiskā un privātā partnerība, kuras mērķis ir klimata pārmaiņu seku mazināšana ES, veicot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus un izmantojot atjaunojamo enerģiju;

– Energoefektivitātes privātā finansējuma instruments (PF4EE) – finanšu instruments, kas tiek finansēts caur ES LIFE programmu un realizēts caur Eiropas Investīciju banku (EIB);

– NER 300 – viena no pasaules lielākajām finansēšanas programmām inovatīviem projektiem, kas vērsti uz oglekļa dioksīda emisiju līmeņa samazināšanu elektrostacijās. Paredzēts, ka programma kalpos kā katalizators videi drošu oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas (CCS) un inovatīvas atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrēšanai komerciālā mērogā ES teritorijā.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardi eiro.

Fondu mobilizācija lauksaimniecībai Eiropā

#investEU

Eiropas Savienībā (ES) lauksaimniecībā ir iesaistīti 22 miljoni iedzīvotāju, un lauksaimniecības zemes aizņem vairāk nekā pusi no ES teritorijas. Lauksaimniecība arī apgādā lauksaimniecības pārtikas nozari – ES lielāko nodarbinātības nozari. Eiropas Investīciju plāns ir lieliska iespēja veicināt investīcijas, izaugsmi un darbavietu skaita palielināšanu šajā nozarē. Tas veicinās inovācijas un produktivitātes pieaugumu lauksaimniecības nozarē.

Eiropas Investīciju plāna stūrakmens ir Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), kas var atbalstīt investīcijas inovatīvos risinājumos tādās nozarēs kā lauksaimniecība, aprītes ekonomika, platjoslas tīkli lauku teritorijās vai ūdens infrastruktūra, kā arī atbalstīt MVU piekļuvi finansēm.

Kāpēc tas ir svarīgi?

ES ir pasaules galvenais lauksaimniecības pārtikas tirgotājs, kas dod labumu ražotājiem un patērētājiem ES teritorijā un ārpus tās. Tomēr lauksaimniecība saskaras ar visgrūtāko uzdevumu: kā ražot vairāk, tajā pašā laikā saglabājot ilgtspējību un izturību pret ārējiem izaicinājumiem, piemēram, neparedzētiem laika apstākļiem un

tirgus svārstībām? Reaģējot uz jaunām tirgus iespējām (ES tirgos un tirgos ārpus ES), investīcijas var palīdzēt uzlabot konkurētspēju, veicināt izaugsmi un darbavietu skaita palielināšanu, tajā pašā laikā veicinot arī modernizāciju un pievēršoties klimatam labvēlīgākām ražošanas tehnoloģijām. Plašākas investīcijas laukos var veicināt arī plašāku saimniecisko darbību un stimulēt darbavietu izveidi, jo īpaši MVU.

Iespējas un ieguvumi

Lauksaimniecības jomā ieinteresētās personas gan no publiskā, gan no privātā sektora var gūt labumu no Investīciju plānā piedāvātajām iespējām, saņemot **finansējumu** no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), **reģistrējot projektu** Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP), lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) **konsultāciju pakalpojumus**. Iespējas ESIF ietvaros ir integrētas **Eiropas Investīciju bankas (EIB) grupā**. Projektu virzītāji var iesniegt projektus tieši EIB vai izveidot investīciju platformas noteiktā nozares vai ģeogrāfiskā mērogā, kuras var izveidot, piemēram, ražotāju grupas, kooperatīvi vai asociācijas.

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās **īpašās daļas**, kas izveidotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās **MVU daļa**, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

Piena produktu ražošana

„LES MAITRES LAITIERS DU COTENTIN” (Francija)

Produktu diversifikācija, ražošanas izmaksu optimizācija, jaudas palielināšana un produktu ar ilgāku derīguma termiņu palielināšana, tostarp īstermiņa svārstību starp svaiga piena piedāvājumu un svaigu piena produktu pieprasījumu līdzsvarošanas varianti vietējos tirgos.

EIB finansēšana ESIF ietvaros: 55 miljoni eiro (44% no ieguldījuma, kas saistīts ar EFSI, vai 47% no kopējām produktu izmaksām).

MVU Garantijas fonds lauksaimniecībai (Vācija)

MVU daļas ietvaros 16 garantijas banku grupai Vācijā tika nodrošināts 200 miljonu eiro pretgalvojums. Galvojumi segs 60% no MVU paredzēto aizdevumu riska lauksaimniecības nozarē.

Papildu finansējuma avoti

ESIF nodrošina finansēšanas instrumentus riskantām darbībām. Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantus un finanšu instrumentus, ko nodrošina Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi, piemēram, Eiropas Lauksaimniecības Fonds lauku attīstībai (ELFLA). ESIF un ESI fondus var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas.

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu kopumā ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardi eiro tikai ERAF gadījumā.

Fondu mobilizācija transporta nozarei Eiropā

#investEU

Ikdienā transports nodrošina svarīgus savienojumus miljoniem Eiropas Savienības (ES) pilsoņu un neskaitāmiem uzņēmumiem, veicinot brīvu cilvēku un preču plūsmu. Drošas, uzticamas un augstas kvalitātes transporta savienojumi ir Eiropas iekšējā tirgus un ekonomikas mugurkauls. Transporta nozarē tieši nodarbināti ir vairāk nekā 10 miljonu cilvēku, kas veido 4,5% no kopējā nodarbināto skaita un 4,6% no ES IKP. Piesaistot papildu privātās un publiskās investīcijas, Eiropas Investīciju plānam būs izšķiroša nozīme, nodrošinot, lai transports kļūtu par galveno dzinējspēku sociāli ekonomiskās izaugsmes un darbavietu skaita palielināšanās jomā.

Kāpēc tas ir svarīgi?

Transports saskaras ar ļoti daudziem finanšu izaicinājumiem visā ES teritorijā: nepietiekamas investīcijas, atbilstošu finanšu risinājumu trūkums, infrastruktūras novecošanās, nepietiekami attīstīts un nepārredzams transporta projektu kopums, pilsētu iedzīvotāju skaita nepārtraukta palielināšanās, likumiskie un administratīvie šķēršļi. Ekonomiskā krīze vēl vairāk ierobežojusi resursu pieejamību un piekļuvi finansēm. Šo Eiropas mēroga problēmjautājumu risināšanai

nepieciešami integrēti Eiropas risinājumi un privāto investīciju izvērsšana. Eiropas Investīciju plāns var palīdzēt atrisināt transporta problēmas, paverot iespēju sasniegt konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ES transporta sistēmu.

Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF) stimulē papildu privāto un publisko finansējumu, kas atbalstīs investīcijas. Investējot transporta infrastruktūrā, aprīkojumā, pakalpojumos un pētniecībā, ESIF veicina izaugsmes un konkurētspējas stimulēšanu.

Bieži gadās, ka transporta projektiem, pirms tie ir gatavi finansēšanai, nepieciešama sākotnējā sagatavošana un strukturēšana. Eiropas Investīciju konsultāciju centrs (EIKC) šādos gadījumos palīdz aizsākt transporta projektus un padarīt tos spēcīgākus.

Transporta nozarē joprojām pastāv šķēršļi investīciju ceļā un tirgus problēmas, kas tieši ietekmē investīcijas. Galvenā loma investoru pārliecības palielināšanā ES transporta nozarē ir stabilas un paredzamas normatīvas vides izveide koordinētā veidā.

Iespējas un ieguvumi

Transporta projektu virzītāji gan no publiskā, gan no privātā sektora var gūt labumu no Investīciju plāna, saņemot **finansējumu** no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), **reģistrējot projektu** Eiropas investīciju projektu portālā (EIPP), lai sasniegtu potenciālos investorus visā pasaulē, un izmantojot Eiropas Investīciju konsultāciju centra (EIKC) **konsultāciju pakalpojumus**. Kaut gan pati nozare nav noteikusi konkrētus mērķus, ESIF var atbalstīt tā darbībai atbilstošu ES politiku, atzīstot, ka ir svarīgi veikt investīcijas ne tikai transporta infrastruktūrā, bet arī aprīkojumā un inovatīvās tehnoloģijās:

- ostas, slūžas, lidostas, speciālas dzelzceļa līnijas, kas savieno pilsētu centrus, loģistikas platformas un kustības pārvaldības sistēmu izvietošana kravas transportā un vilcienos (ERTMS) vai lidmašīnās (SESAR);
- ceļu un dzelzceļu tīkla atjaunošana, tostarp pilsētu zonās;
- jūras un iekšzemes ūdensceļu infrastruktūras, flotu un transportlīdzekļu uzlabošana ekoloģiskā ziņā, kas ietver SDG kuģiem vai baržām, alternatīvas degvielas, tostarp automobiļu elektrisko mobilitāti;
- investīcijas, kas iesaista vienības, kuras atrodas vai veic uzņēmējdarbību ES dalībvalstīs un paplašina savu darbību uz valstīm, uz kurām attiecas pirmspievienošāns un kaimiņattiecību politika.

Transporta projektiem, piemēram, ERTMS un SESAR ieviešanai, jūras un iekšzemes ūdensceļu transporta un alternatīvo degvielu infrastruktūras gar lielajiem ceļiem uzlabošanai ekoloģiskā ziņā var būt relatīvi mazs mērogs. Šādos gadījumos tie var gūt labumu no investoru resursu apvienošanas nacionālās, lokālās, daudzvalstu vai reģionālās investīciju platformās, kurās piedalīsies arī valstu attīstības bankas. Apvienojot mazos projektus, investīciju platformas nodrošina labāku diversifikāciju, lielāku darījumu plūsmu un samazina risku.

Kā saņemt finansējumu?

Saistībā ar infrastruktūras un inovāciju projektiem jāskatās **īpašās daļas**, kas izvietotas caur EIB. Maziem un vidējiem uzņēmumiem jāskatās **MVU daļa**, kas realizēta caur Eiropas Investīciju fondu (EIF).

Atbalstīto projektu un aktivitāšu piemēri

Ostu pieejamības infrastruktūra (Spānija)

Paātrināt investīcijas sauszemes piekļuves uzlabošanai Spānijas valstij piederošām ostām.

Trenitalia reģionālais ritošais sastāvs (Itālija)

Ritošā sastāva iegūšana reģionālajiem pasažieru dzelzceļa pakalpojumiem piecos Itālijas reģionos.

Papildu finansējuma avoti

Eiropas Investīciju plāna ietvaros piedāvātās iespējas papildina grantu un finanšu instrumentus, ko nodrošina **Eiropas strukturālie un investīciju (ESI) fondi**, kopā veidojot 58,5 miljardus eiro 2014.–2020. gadam: 32,5 miljardi eiro transportam un videi Kohēzijas fonda ietvaros un 26 miljardi eiro transportam Eiropas Reģionālās attīstības fonda ietvaros. ESIF nodrošina riska finansēšanas instrumentus. ESIF un ESI var apvienot ar nolūku mobilizēt papildu investīcijas. Pieejams arī **Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments** (24,05 miljardu eiro grantu budžets TEN-T projektiem 2014.–2020. gada periodam un EISI parādu instruments, kas piedāvā aizdevumus un garantijas caur Eiropas Investīciju banku) un **Apvārsnis 2020** (6,3 miljoni eiro gudram, videi nekaitīgam un integrētam transportam 2014.–2020. gada periodam).

Investīciju plāna ietvaros Eiropas Komisija ir noteikusi mērķi panākt vismaz divkārtu finanšu instrumentu izmantojumu ESI fondu ietvaros. Šis mērķis (aptuveni 23 miljardi eiro) ir sasniedzams: atbilstoši pašreizējām aplēsēm paredzams, ka kohēzijas politikas plānotais kopējais piešķirums finanšu instrumentiem 24 dalībvalstīs no ERAF būs 20 miljardi eiro.